

нута да избухне. Нѣщо повече можеше да се долови отъ Тачката. Голѣмъ хитрецъ и бѣбрица, той правѣше, както всѣкога, акробатскитѣ си фокуси, смѣеше се, пушаше ужъ невинни шеги, докато въ тѣхъ влагаше най-зловѣщи намеци и заплашвания противъ Вълчана и противъ други селяни. Никой не смѣеше да се обади, да се спрѣчка или скара съ тѣхъ. Отмѣщението имъ никога не закѣсняваше. Като нѣкаква неотвратима орисъ, то постоянно тежеше върху Вълчана. Дѣлото за нивата бѣше насрочено веднажъ, но се отложи по искането на Гроздана. Наскоро слѣдъ това Вълчанъ намѣри една сутринъ лозето си изсѣчено до послѣдния чуканъ, изсѣчени бѣха и всички фиданки. Чивгаритѣ на плуговетѣ му, оставени въ полето, бѣха надробени на парчета, а желѣзнитѣ синджири липсваха. Въ селската чърда се появиха нѣколко биволици и крави на Вълчана, разсѣчени съ брадва по хълбоцитѣ, или съ изрѣзани до дъно опашки — нечовѣшка жестокость, тѣй обикновена по селата. Отъ яхъритѣ на Вълчана липсваха и нѣколко коня. Една невидима и безмилостна ржка слагаше върху му ударъ слѣдъ ударъ. Но той знаеше чия е тая ржка. Почна да се пази, прибираше добитѣка и стоката си, а всѣка нощъ синовеѣтѣ и слугитѣ му караулѣха изъ двора съ пушка въ ржка.

Въ Люляково не обичаха Гроздана, но не бѣха и откѣмъ страната на Вълчана. Той искаше да вземе съсѣдъ една нива, която -- всички знаяха това -- не бѣше негова. Той постѣпваше също тѣй жестоко, както и Грозданъ. Съвѣстѣта на стария чорбаджия не бѣше съвсѣмъ спокойна. Той всѣкакъ гледаше да направи нѣщо добро, да се издигне въ очитѣ на селянитѣ, да попрікрие грѣховетѣ си. Стана отстѣпчивъ и мекъ, отзоваваше се на всѣка молба, правѣше по-голѣми или по-малки услуги. Най-много той почна да заляга и да се грижи за новото дружество. Попъ Дочо нечакано на-